

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Наші святині

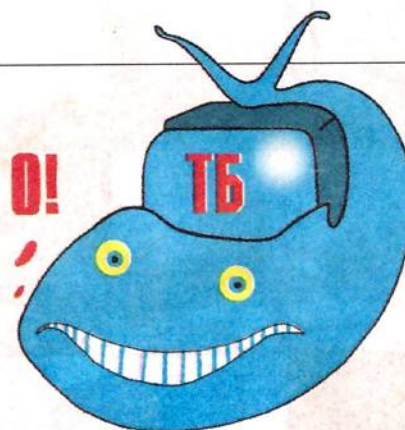
Гуцульська
капличка—
оберіг —
у Попасній

▶ СТОР. 9

Голубий вогник

Програма
телепередач
на наступний
тиждень

▶ СТОР. 16—19

Визнання

У Кам'янці-Подільському
презентували
платівку «Щедрика»

▶ СТОР. 10

У Кам'янці-Подільському презентували платівку «Щедрика»

26 грудня в сесійній залі Кам'янця-Подільського презентували єдину в Україні раритетну грамплатівку з першим записом «Щедрика» 1922 року (на знімку внизу). На ній всесвітньо відома українська колядка звучить у виконанні Українського національного хору під проводом диригента Олександра Кошиця, що гастролював у світі на доручення Симона Петлюри 100 років тому. «Щедрик» записала американська рекордингова компанія «Брунсвік» напередодні прем'єрного концерту українців, який пройшов 5 жовтня 1922 року в найпрестижнішому нью-йоркському залі Карнегі Хол. Саме тоді відбулась американська прем'єра відомого твору Миколи Леонтовича.

Запис «Щедрика» відтворили в Кам'янці-Подільському на грамофоні The Victor-Victrola VV-VI виробництва США (1922), який є ровесником платівки. Унікальні експонати придбав для України просвітянин і меценат Анатолій Паладійчук, автор і куратор проекту «Кам'янецькі ноти і крила «Щедрика», що має на меті популяризацію кам'янецького періоду в історії «Щедрика» та світових гастролей видатного українського хору.

Адже саме Кам'янець-Подільський 100 років

на людей, які прагнуть повернути країні її національне багатство. Дякую тим, хто долучився до цього проекту, — авторам та їхнім друзям. Бо це гарна і велика справа.

Окрім святкової презентації раритетної платівки «Щедрика» в сесійній залі Кам'янця-Подільського, відбулось підписання меморандуму про співпрацю громадських організацій та активістів з міським головою міста в напрямі популяризації кам'янецької історії «Щедрика» і видатного хору.

Меморандум про співпрацю підписали міський голова Михайло Посітко, авторка й координаторка проекту «Світовий триумф «Щедрика» — 100 років культурної дипломатії» Тіна Пересунько, голова товариства «Просвіта» Славко Полятинчук, керівник Народної хорової капели «Дніпро» Київського національного університету імені Т. Шевченка Ірина Душейко та керівник науково-дослідного Центру педагогічної і творчої спадщини Миколи Леонтовича Майя Печенюк.

Окрім раритетної платівки «Щедрика», Анатолій Паладійчук знайшов і придбав для України ще кілька цінних експонатів, зокрема, невідомі партитури англomовної версії «Щедрика», серед яких — уперше презентована співаками Народної хорової капели «Дніпро» (на знімку вгорі) пісня «The Bluebirds» (1933 року).

Це досі невідома версія «Щедрика», написана американським музикантом Максом Кроном (Max T. Krome), в якій оспівуються не дзвоник, а сині пташки — ідея значно ближча до оригінального тексту української пісні. Між іншим, всесвітньо відома версія «Carol of the Bells» з'явилася вже після пісні «The Bluebirds», у 1935—1936 роках.

Досі про існування цього твору в Україні і, напевно, в США, не було

ДОВІДКОВО

Концертні гастролі Української республіканської капели як представницької державної інституції Української Народної Республіки були ініційовані головою Директорії, Головним отаманом військ і флоту УНР Симоном Петлюрою з метою протидії російській пропаганді та промоції української культури й незалежності в Європі. Закордонне турне капели проходило за сприяння міністерства освіти та мистецтв і міністерства закордонних справ УНР, ставши першим державним проектом культурної дипломатії в історії модерної України. Саме завдяки цим гастролям світ уперше почув «Щедрика» Миколи Леонтовича, а українська культура і державний престиж України здобули позитивний резонанс у 17 країн світу. «Щедрик» був найпопулярнішою композицією концертів українського хору («Щедрик був коронною точкою нашого репертуару впродовж п'яти з половиною років гастролей», — О. Кошиць), ставши «м'якою силою» України на міжнародній арені.

відомо. Принаймні наразі таких відомостей не маємо.

Як з'ясував Анатолій Паладійчук, американський музикант Макс Крон співпрацював з Олександром Кошицем на початку 1930-х років щодо видання збірки «Songs of Ukraine» (збірка українських пісень в аранжуванні О. Кошиця в перекладі на англійську). Вочевидь, саме тоді він звернув увагу на «Щедрика» і написав адаптований англійський текст. Так

з'явилась пісня «The Bluebirds».

Упродовж 1919—1921 років «Щедрик» з триумфом було представлено у 45 містах 10 країн Західної Європи: у Празі (11 травня 1919 року), Відні (22 липня 1919 року), Берні (15 жовтня 1919 року), Парижі (6 листопада 1919 року), Брюсселі (8 січня 1920 року), Гаазі (22 січня 1920 року), Лондоні (3 лютого 1920 року), Берліні (28 квітня 1920 року), Варшаві (19 жовтня 1920 року), Барселоні (20 січня 1921 року).

Прем'єра «Щедрика» у США відбулась 5 жовтня 1922 року в Карнегі Хол. Під час турне українського хору по Америці (1922—1924) «Щедрик» було представлено ще у 150 містах, зокрема, в Мехіко (20 грудня 1922 року), Буенос-Айресі (3 червня 1923 року), Монтевідео (28 липня 1923 року), Ріо-де-Жанейро (21 вересня 1923 року), Гавані (16 лютого 1924 року).

Тіна ПЕРЕСУНЬКО, авторка і кураторка проекту «Світовий триумф «Щедрика» — 100 років культурної дипломатії України».

Фото надано автором. Більше фото тут — www.golos.com.ua

тому дав прихисток Українській республіканській капелі після її евакуації з Києва (з 14 лютого по 24 березня 1919 року). Саме тут хор отримав державну печатку, співаки пройшли курси французької мови, тут відбулися всі основні репетиції та було остаточно сформовано склад хористів (багато долучено кам'янчан). Саме тут капела вивчила «Щедрика», який після від'їзду її за кордон став справжнім хітом українських концертів і голосом України в світі.

Захід організувало Кам'янець-Подільське об'єднання товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка за підтримки низки громадських інституцій, навчальних закладів та міської влади.

— Сьогодні направили визначна для Кам'янця подія, — зазначив міський голова Михайло Посітко (на знімку). — Адже, справді, саме в Кам'янці-Подільському 100 років тому звучав тоді ще маловідомий «Щедрик», про який із часом дізнався весь світ. Дуже приємно, що наше місто — багате

У планах Кам'янця — встановлення пам'ятника капелі, розробка туристичного маршруту, пов'язаного з діяльністю хору та «Щедриком», актуалізація творчості Миколи Леонтовича, котрий навався у місцевому духовному училищі, популяризація творчості Олександра Кошиця через проведення фестивалів та конкурсів, піднесення престижу Симона Петлюри тощо.

Ось лише деякі відгуки світової преси на адресу «Щедрика» і творчості Миколи Леонтовича.

Женева: «Твір під назвою «Щедрик» з його безперервним повторенням чотирьох нот з безкінечним розмаїттю супроводом та гармонізацією — такі пісні абсолютно неймовірні», — «La Suisse», 14 жовтня 1919 року.

Брюссель: «Щедрик в аранжуванні Леонтовича — це шедевр народного мистецтва. Глядачі його вітали оваціями, стоячи і викликаючи на біс», — «Le XX Sciecle», 10 січня 1920 року.

Лондон: «Багато пісень було виконано на біс — майже всі. Серед найбільш оригінальних і красивих можна назвати «Щедрик» і «Ой там за горою» — обидві створені Леонтовичем», — «The Daily News and Leader», 4 лютого 1920 року.

Берлін: «Цей український гашиш» — найсолідша з отрути», — з відгуку німецької професорки про прем'єру «Щедрика» в Берліні, травень 1920 року.

Варшава: «...Ось прийшли Кошиць, Стеценко, Леонтович. З останнім мені навіть довелося працювати у Всеукраїнському музичному комітеті. Невеличкий чоловік, обдарований досконалим слухом, усього лише

інструктор з організації національних хорів. Виявилось, що в цій невеличкій національній справі він свого роду Гомер», — «Свобода», 23 жовтня 1920 року.

Барселона: «Публіка зазначила, що найбільше їй сподобались аранжування Леонтовича, які часто викликали на біс», — «Das Noticias», 2 лютого 1921 року.

Нью-Йорк: «Минулого вечора в Carnegie Hall пройшло палке прийняття Українського національного хору. Це був час гарячої сердечності й ентузіазму, що нагрівав термометр до кипіння й вибуху. У таких веселих колядках, як «Щедрик», жіночі голоси лунали високо, вишукано і природно... Квіти силпились на сцену... Публіка підтримала прийом бурхливими оваціями. «Щедрик» викликали на біс», — «The Sun», 6 жовтня 1922 року.

Сан-Франциско: «Вони не лише представили нашій країні найкращий спів, який ми тільки чули, а й нанесли Україні на мистецьку мапу світу як залюблену в музику націю. Це в той час, як ми вважали її за спустошену землю бродячих козаків і сільського люду», — Clay M. Greene «The San Francisco Journal», 1 лютого 1924 року.